

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: ABB Aktsiaselts

registrikood: 10095355

tänava/talu nimi, Aruküla tee 83

maja ja korteri number:

alevik: Jüri alevik

vald: Rae vald

maakond: Harju maakond

postisihnumber: 75301

telefon: +372 6801800

e-posti address: contact.center@ee.abb.com

veebilehe address: www.abb.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	13
Bilanss	13
Kasumiaruanne	14
Rahavoogude aruanne	15
Omakapitali muutuste aruanne	16
Raamatupidamise aastaaruande lisad	17
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	17
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 4 Varud	21
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	21
Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	21
Lisa 7 Materiaalsed põhivarad	22
Lisa 8 Immateriaalsed põhivarad	23
Lisa 9 Kasutusrent	23
Lisa 10 Laenukohustised	24
Lisa 11 Võlad ja ettemaksed	25
Lisa 12 Eraldised	25
Lisa 13 Tingimuslikud kohustised ja varad	26
Lisa 14 Aktsiakapital	26
Lisa 15 Müügitulu	27
Lisa 16 Kaubad, toore, materjal ja teenused	27
Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud	28
Lisa 18 Tööjõukulud	28
Lisa 19 Tulumaks	28
Lisa 20 Seotud osapooled	29
Aruande allkirjad	31
Vandeauditiitori aruanne	32

Tegevusaruanne

ABB tegutseb Eestis alates 1992. aastast. Ettevõtte tegevus jaotus 2023. aastal nelja valdkonda: müük (tooted, seadmed, süsteemid), tootmine (mootorid, generaatorid, sagedusmuundurid), korrashoiuteenused (seadmed, süsteemid) ning äriteenused (personali-, klienditeeninduse jt teenused ABB grupi ettevõtetele).

Eesti majanduse üldine ülevaade

Tööstus on Eesti suurim majandussektor. Statistikaameti andmetel tootsid tööstusettevõtted 2023. aastal püsivhindades 10,5 protsenti vähem toodangut kui aasta varem ning nii vähe toodeti viimati 14 aastat tagasi. Toodang kahanes tööstuse kõigis kolmes sektoris: energeetikas 21 protsenti, töötlevas tööstuses 9,8 protsenti ning mäetööstuses 4,7 protsenti.

Tootmismahud vähenesid enamikul töötleva tööstuse 23 tegevusalast. Suurema osatähtsusega tööstusharudest kahanes puidutöötlemine (16,8 protsenti), toiduainete (3,6 protsenti), metalltoodete (9,2 protsenti), ehitusmaterjalide (21,9 protsenti) ning arvutite ja elektroonikaseadmete tootmine (8,7 protsenti). Suurematest tegevusaladest kasvas põlevkiviõli (18,8 protsenti), mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste tootmine (4,2 protsenti) ning masinate ja seadmete remont ning paigaldus (8,4 protsenti).

Kogu töötleva tööstuse toodangust müüdi 2023. aastal 66,6 protsenti välisurule. Võrreldes varasema aastaga vähenes eksport kalendaarselt korrigeeritud andmetel jooksevhindades 8,3 protsenti, müük kodumaisele turule aga 7,3 protsenti.

ABB grupi 2023. aasta ülevaade

2023. aasta oli ABB grupi jaoks rekordiline aasta. Nõudlus ABB toodete ja teenuste järele püsis tugev, tellimuste maht kasvas või püsis stabiilsena kolmes ärivaldkonnas neljast, langedes vaid robotika ja automaatika valdkonnas. 2023. aastal tervikuna saadi tellimusi 33,8 miljardi dollari väärtuses, mida on 1 protsent vähem, kuid võrreldaval alusel 3 protsenti rohkem kui eelneval aastal.

Ettevõtte müügitulu kasvas 9 protsenti (võrreldavalt 14 protsenti) 32,2 miljardi dollarini. Kasvu toetas tarneahelate normaliseerumine aasta alguses, mis võimaldas varasemate tellimuste täitmist. Tegevuskasum enne intresse, makse ja kulumit (EBITA) kasvas 20 protsendi võrra, ulatudes 5,4 miljardi dollarini. EBITA marginaal kasvas 160 baaspunkti võrra, ulatudes 16,9 protsendini ning kõrgemad marginaalid olid kõikides ärisegmentides. Tulemuse taga on suuremate mahtude tegevusvõimendus ja hinnatõusude positiivsed mõjud, mis enam kui kompenseerisid tööjõu- ja sisendkulude inflatsiooni.

Ettevõtte puhaskasum oli 3,7 miljardit dollarit, rahavood äritegevusest 4,3 miljardit dollarit. Tegevustulu kasvas 46 protsenti 4,9 miljardi dollarini, võrreldes 3,3 miljardi dollariga aasta varasemal perioodil.

2023. aasta tugev tulemus on tõestus sellest, et ABB on aina tõhusam ja paindlikum ettevõtte, aga ka sellest, et liidripositsioon neil turgudel tagab jätkuva nõudluse tellimuste järele, mis toetavad kiiremat üleminekut elektrifitseerimisele ning automatiseerimise ja digitaliseerimise kasvu. Eelneva aasta tulemusi mõjutasid 195 miljoni dollari suurused tasud, mis kaasnesid raudteetranspordi moderniseerimise äritegevuse lõpetamisega.

ABB AS-i 2023. aasta ülevaade

2023. aastal oli ABB AS-i tellimuste kogumaht 72,8 miljonit eurot, mis oli 32 protsenti vähem kui eelneval aastal. Tellimuste vähenemine tulenes mootorite ja generaatorite tehase ärimudeli muutusest tootepõhisest mudelist (*contract manufacturing*) teenusepõhiseks (*toll manufacturing*) tootmiseks ja oli prognoositud muutus. Ettevõtte müügitulu oli 128 miljonit eurot, vähenedes võrreldes eelneva aastaga 3 protsenti võrra. Ärikasum oli 3,0 miljonit eurot, ettevõtte puhaskasum 4,6 miljonit eurot, mis oli 39 protsenti enam kui 2022. aastal. Rahavood äritegevusest olid positiivsed, moodustades 18,3 miljonit eurot.

	2023	2022
Käibe muutus	-3%	1%
Puhasrentaablus	3,6%	2,5%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	0,47	0,64
ROA	6%	3%
ROE	23%	18%

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

Käibe muutus (%) = (müügitulu 2023 – müügitulu 2022) / müügitulu 2022 * 100

Puhasrentaablus (%) = puhaskasum / müügitulu * 100

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused

ROA (%) = puhaskasum / varad kokku * 100

ROE (%) = puhaskasum / omakapital kokku * 100

Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud olid 2023. aastal 367 tuhat eurot.

Investeeringud

Investeeringute kogumaht 2023. aastal oli 3 067 000 eurot. Suuremad investeeringud olid seotud kahe tehase: mootorite ja generaatorite tehase ning ajamite tehase tootmisvajaduste suurenemisega, samuti moodustas suure osa investeeringutest ajamite ärivaldkonna hoolduskeskuse laiendamine ja kaasajastamine.

Finantsriskide maandamine

Ettevõtte maandab ilmneid võivaid valuutakursside ja tooraine börsikursside muutumisega seonduvaid riske tuletislepinguid sõlmides. Tuletisinstrumentide tehingute vastaspoolena on kohustuslik kasutada ABB grupi ettevõtet ABB Capital AG (*GTO, Group Treasury Operations*). Üldise põhimõttena ning riskide maandamise ennetustegevusena sõlmitakse grupisisised tehingud üldiselt ABB ostja kohalikus aruandlusvaluutas.

Olulised sündmused

Kolmanda päikesepargi avamine

2023. aasta juunis valmis mootorite ja generaatorite tehase katusel tootmisüksuse teine päikesepark, mis aitab kohapeal toodetud roheline energia osakaalu veelgi enam tõsta. 800 ruutmeetril paiknev park koosneb kolmest jaamast ja 456 paneelist koguvõimsusega 186 kW.

Koos tehase esimese, 2022. aastal valminud päikesepargiga kaetakse aastas peaaegu üheksa protsenti mootorite ja generaatorite tehase elektrienergiavajadusest. Suvekuudel, kui päikesepargid töötavad maksimaalse võimsusega 495 kW, tagavad need ca 40-80 protsenti tehase hetke elektri vajadusest.

Lisaks mootorite ja generaatorite tehase kahele päiksepargile on ABB Jüri tehnoloogialinnakus päikesepaneelid ka sagedusmuundurite tehase katusel, mis paigaldati sinna 2011. aastal. Seega on ABB tehnoloogialinnakus Jüris kokku kolm päikeseparki.

ABB on tehaste tööks ostnud 100% rohelist ehk taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrit ning oma päikeseparkide rajamisega ABB tehnoloogialinnakusse olulise osana meie jätkusuutlikkuse strateegia tegevustest täiendatakse ettevõtte jätkusuutliku ja keskkonda hoidvate tegemiste hulka veelgi.

ABB energiaefektiivsuse sümposium

7. novembril 2023 toimus esimene ABB energiaefektiivsuse sümposium Eestis. Tegemist on ABB globaalse algatusega, mille eesmärk on luua võimalused diskussiooniks ja seeläbi tõsta arvamusiidrite ja laiema ühiskonna teadlikkust energiaefektiivsuse teemal. Eestis toimunud esimesel sümposiumil, milles keskenduti energiaefektiivsuse ja roheliste energiaallikate võimalustele, osales ABB 15 klienti ja koostööpartnerit.

Sümposiumi keskmes oli oskusteabe jagamine ja arutelud. Päeva esimeses pooles viis ettevõtte oma klientide ja koostööpartnerite seas läbi muidu ainult ABB oma töötajatele mõeldud koolituse *ABB Greener in Motion*, et luua eesootavatele aruteludele ühine taustateadmine. Päeva teises pooles jagasid oma *know-how*'d Estonian Celli, Utilitas Wind'i ja Stargate Hydrogen'i esindajad ning riigi poolset plaani ja ootusi tutvustas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusvaldkonna juht. Lisaks viidi läbi neli töötuba, et aktiivselt mõtteid vahetada ja võtta kaasa ka konkreetsed tegevused edasiseks.

ABB kliendiseminarid ja avalikud konverentsid

2023. aastal jätkas ettevõtte oma senist praktikat ja korraldas mitmeid klientidele ja potentsiaalsetele klientidele suunatud üritusi ja ettekandeid. Aasta jooksul korraldati ettevõtte poolt üks klientidele ja koostööpartneritele mõeldud seminar Ida-Virumaal ja üks seminar Tartumaal. Ürituste eesmärk oli jagada uut infot ABB toodete ja lahenduste kohta, et seeläbi kujundada meie klientide teadlikkust ning samuti toetada ettevõtte kohaliku turu müügieesmärke.

Samuti toimus taaskord ABB tehnoloogialinnakus sügisel elektrisõidukite ja laadimistaristu teemapäeva ning esmakordselt korraldas ettevõtte ka keskpingsesadmetele ja -lahendustele pühendatud seminari.

Lisaks ettevõtte enda poolt korraldatavatele seminaridele osales ABB ka mitmetel koostööpartnerite poolt korraldatud seminaridel ja konverentsidel. Suurim neist oli kevadel Äripäeva ja Tööstusuudised.ee koostöös sündiv konverents Tark Tööstus, kus ABB viis läbi 4 töötuba ning oli väljas suure näituste alaga oma toodete ja lahenduste tutvustamiseks. Suurematest sündmustest osaleti aasta jooksul veel koostööpartneri Sonepar iga-aastaselt messil, samuti ka Äripäeva ja Tööstusuudised.ee koostöös toimuval seminar-ringreisil "Energiasäästlikud lahendused", mille raames ABB tutvustas energiaefektiivseid lahendusi ja seda oma pikaajalise kliendi näitel.

ABB AS-i allüksuste 2023. aasta ülevaade

Mootorite ja generaatorite tehasele oli 2023 majanduslikult väga hea aasta. Selleks, et suurendada tootmisahela efektiivsust ja konsolideerida tootmistegevusi, viidi läbi strateegiline ärimudeli muudatus ning tehas liikus tootepõhiselt mudelilt (*contract manufacturing*) teenusepõhisele (*toll manufacturing*) tootmisele. Ärimudeli muutuse tulemusena müüdi mootorite ja generaatorite tehase varud Soome ABB OY mootorite ja generaatorite üksusele. Sellel oli üksuse rahavoole (OCF) tugev ühekordne positiivne mõju. Lisaks avaldas teenusepõhisele ärimudelile üleminek mõju üksuse uute

tellimuste mahule. See puudutas siiski vaid uute tellimuste finantsvaadet ja tegelikud tootmismahud püsisid kõrged.

ABB Soome ja Eesti mootorite ja generaatorite tehaseid käsitletakse nüüdsest ühe tootmisüksusena, mille tootmisvoog on integreeritud. Operatiivsete ressursside planeerimise keskkonnas viidi operatiivtegevuste juhtimine üle ühise planeerimise tarkvara alla. Selle raames opereerivad Soome ning Eesti mootorite ja generaatorite tehased integreeritud SAP tarkvara keskkonnas.

Ümberkorralduse tulemusena on saavutatud tõhusam tootmismudel ja optimeeritud väärtusahel. Euroopa komponentide tootmine on konsolideeritud Jüris asuvasse tehasesse, mis võimaldab kohandada kulubaasi jätkusuutlike mahtudega. Optimeeritud äristruktuur suurendab äristabiilsust, konkurentsivõimet ning vähendab Eesti mootorite ja generaatorite tehase äririske.

Aasta jooksul jätkati töötajate arendusprogramme ning investeeriti tarnekindluse, kvaliteedihje ja tootmise digitaliseerimise süsteemidesse. Lisaks investeeriti jätkuvalt ka tootmiseseadmete ja protsesside moderniseerimisse. Mootorite ja generaatorite tehase juhtkonnas toimusid muudatused ning käivitati mitmeid uusi juhtimis- ja arenguprogramme oma töötajatele.

2023. aastal hoiti jätkuvalt fookust tööohutusel.

Mootorite ja generaatorite tehasel on potentsiaal suureks kasvuks, kuna elektrimasinate arv ja nõudlus toote järgi maailmas on jätkuvalt jõudsalt tõusmas. Kõigi üle 300 miljoni tööstusliku elektrimootoriga süsteemi asendamisel kõrgema efektiivsusega seadmetega oleks maailma elektritarbimist võimalik vähendada ligikaudu 10 protsenti.

Sagedusmuundurite tehase jaoks on ohutus, jätkusuutlikkus ja ärietika tegevuse alustaladeks, nende põhimõtete järgimise toetamiseks teeb äriüksus järjepidevat tööd ja tulemused nendes valdkondades on äriüksuses edukad. 2023. aastal pöörati oma tegevuses erilist tähelepanu ka energiaefektiivsuse parandamisele.

ABB on üks võtmemängija globaalsete jätkusuutlikkuse väljakutsete lahendamisel, pakkudes klientidele tooteid energiatarbimise ja süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamiseks. See väärtuspakkumine tõi taaskord Eesti sagedusmuundurite tehasele, mis toodab just neid eesmäärke toetavaid tooteid, rekordiliselt suure toodangu - üksuse tootmismahud kasvasid enam kui 25% võrreldes eelneva aastaga.

2023. aastal oli Eesti sagedusmuundurite tehas aktiivne uute töötajate värbamisel, mis võimaldas üksusel olla töötajate maastikul tugevalt pildis. Töötajate rahulolu-uuringu tulemused olid sagedusmuunduri äriüksuses kõrged.

Jätkati investeringuid toodete usaldusväärsusesse ja kvaliteeditehnoloogiasse ning laboratooriumidesse ja seadmetesse, et tagada klientidele kvaliteetsed ja usaldusväärsed lõpptooted.

Elektriseadmete ärivaldkonna 2023. aasta tulemus jäi eelmise aasta tulemusele alla nii tellimuste mahu kui ka müügitulu osas.

Ärivaldkonna jaoks oluliste majandusharude tegevust mõjutasid tõusnud sisendhinnad, inflatsioon, regiooni naaberriikide majanduslangus ja geopoliitiline olukord. Ehitussektor näitas langustrendi, ka väljastatud ehituslubade arv on terves riigis langenud, mistõttu saab eeldada, et mõningane langus jätkub ka järgnevatel perioodidel kõigi sektori osapoolte jaoks.

Tööstuse ja masinaehituse sektoris toimus eelmise aastaga võrreldes kerge elavnemine. Energeetikasektoris süvenes huvi energiasalvestuse ja -tõhususe võimaluste vastu, üha suuremat tähelepanu pööratakse ühiskonnas ka energia varustuskindlusele ning vastavate seadmete ja

lahenduste kvaliteedile. Mitmete tootesegmentide müügid kasvasid ka möödunud aastal. Jätkus elektrisõidukite laadimistaristu väljaehitamine.

ABB Põhja-Euroopa kesklaos lai tootevalik võimaldas pakkuda piirkonna klientidele lähemaid tarneaegu ja suuremat tarnekindlust. Jätkus ka kesk- ja madalpingeseadmete ning süsteemide korrashoiuteenust ja kaasajastamist pakkuva kvalifitseeritud hooldusmeeskonna tegevus.

Toimus mitmeid messe ja üritusi, milles ABB osales. Kolmandat aastat järjest korraldas ettevõtte elektrisõidukite ja laadimistaristu teemapäeva, kus osalesid mitmed ABB koostööpartnerid ja mis leidis aktiivset osavõttu. Teemapäeva üks eesmärgid on arvamusiidri positsiooni ja kuvandi loomine. Teemapäeval väljendati, et nõudlus elektrisõidukite laadimistaristu järele kasvab. Äramärkimist väärivad ka keskpingseseadmetele ja -lahendustele pühendatud seminar, mis tõi ABB tehnoloogialinnakusse Jüris kokku suurel hulgal turuosalisi. Lisaks korraldas ABB elektrialase teadlikkuse tõstmiseks edukalt mitmeid koolitusi üle Eesti, kus osalesid elektritööde ettevõtteid, kinnisvaraarendajad, ehitajad, elektrimaterjalide müüjad ja nende kliendid.

2023. aastal valmistuti mitmete uute jätkusuutlikest materjalidest tehtud toodete turule toomiseks.

ABB toetab oma digilahenduste ja arukate tehnoloogiatega energiaefektiivsust ning arenguid energeetika valdkonnas. Jätkusuutlikkus on ABB elektriseadmete ärivaldkonna kõikide tegevuste üks peamisi prioriteete. ABB säästab ressursse oma tegevuses ja aitab seda teha ka klientidel, kes soovivad leida tasakaalu süsinikdioksiidi heitkoguste ja kasvavate energiakulude vahel. Suurendades samas tulemuslikkust ja tagades ohutuse, võimaldavad ABB lahendused luua rohelisemat tulevikku nii energeetika-, tööstus- kui ka ehitussektoris.

Protsessiautomaatika üksuse tegevusmudel Eestis muutus 2023. aasta aprillis seoses ABB globaalse protsessiautomaatika ärivaldkonna üleminekuga uuele organisatsioonimudelile. Eesti automaatikaprojektide üksuse senine meeskond lõpetas oma tegevuse ABB koosseisus ning samas laiendas ABB oma koostööpartnerite (*ABB Value Provider*) võrgustikku. ABB vastutab automaatikaprojektide pooleliolevate tellimuste ja garantiikohustuste täitmise eest ja teostab tööd, kasutades vajadusel alltöövõtjaid.

Robotika tegevusvaldkonnas jätkati 2023. aastal eelmistel aastatel alustatud tegevustega, keskendudes uute partnerite leidmisele. Aasta lõpp tõi robotiseerimise valdkonnas tellimuste kasvu.

Samuti oli fookuses koostööpartneritele suunatud koolituste läbiviimine, mis keskendusid Eesti tööstusettevõtete konkurentsivõime tõstmisele ja lahenduste leidmisele robotika valdkonnas. Muuhulgas koolitati kliente, kes tegutsevad metalli-, puidu- ja toiduainetööstuses. ABB Leedu kolleegide poolt välja töötatud praktiline koostöörobotite keevitusala (*cobot welding*) koolitus leidis kasutamist ka Eestis. Näiteks Eesti "Targa tööstuse" konverentsil möödunud aasta kevadel. Samuti viidi läbi edukas koolitus Tallinna Tehnikaülikoolis (TalTech). Jätkus aktiivne koostöö Tehisintellekti- ja robotikakeskusega AIRE (AI & Robotics Estonia), kes on pühendunud Eesti tööstusettevõtete konkurentsivõime tõstmisele, aidates neil kasutusele võtta tehisintellekti ja robotika lahendusi.

Alates 2022. aasta suvest teenindatakse Eesti kliente ABB robotika üksuse Lätis asuvate töötajate poolt.

Elektriamite müügi- ja korrashoiuüksuse jaoks oli 2023. aastal selgelt näha, et energiarevolutsioon mõjutab klientide nõudlust ja teadmisi positiivselt. ABB lai tooteportfell vastab klientide vajadustele ning lisaks pakutakse toodetele kohalikku hooldusteenust.

Hinnasurve ja sisendhindade kasv püsis terve aasta vältel kõrge, mis suunas ettevõtteid oma kulubaase üle vaatama ja järjest rohkem energiaefektiivsusele tähelepanu pöörama. ABB uue põlvkonna energiaefektiivsed tooted, näiteks mootorid ja sagedusmuundurid, võimaldavad

saavutada paljudes rakendustes madalamat energiatarvet ja lühikest investeringute tasuvusaega, mis omakorda tagavad klientidele toodete madalamad elutsüklikulud.

2023. aastal toimus taastumine globaalsetest tarneahela raskustest ning ka ABB toodete saadavus ja tarnekindlus paranes märkimisväärselt.

Suured Eesti tööstusettevõtted keskendusid taastuenergia osakaalu suurendamisele ja järjest olulisemaks muutus kliimaeesmärkide täitmine.

Müüki mõjutasid Eesti puidusektori väljakutsed ning nii Eesti kui ka lähiriikide ehitussektori kiire langus. Samal ajal suurenesid ettevõtete laoseisud märkimisväärselt. Aasta läbivaks teemaks oli energiaefektiivsus ja energiakindluse tagamine, seda nii töötlevas tööstuses kui ka vee, sooja ja elektritootjate jaoks. Olulisemad ajamite tarned ja projektid olid seotud Eesti energiakindlusega, sealhulgas Narva piirkonna elektrijaamade jahutusvee tagamisega. Samuti teostati mitmeid tarneid ja projekte erinevatele veevarustuse ja kaugkütte ettevõtetele, mis tõstsid neis energiaefektiivsust ning aitasid edaspidi vähendada soojusenergia ja vee kulusid kõigile tarbijatele.

2023. aastal jätkas ettevõtte energiaefektiivsuse teemadel oma eestkõneleja rolli. Toimusid mitmed ettevõtte enda korraldatud kliendiseminarid, sh energiaefektiivsuse sümposium ning osaleti mitmetel tööstuse valdkonna seminaridel ja konverentsidel, kus jagati mitte üksnes energiaefektiivsust tõsta aitavate toodete infot, vaid keskenduti just ka tööstusjuhtide mõtteviisi kujundamisele energiaefektiivsuse teemadel.

Mootorite ja sagedusmuundurite hoolduskeskuse jaoks oli 2023. aasta kasvu aasta. Hooldusteenuse pakkumiseks laiendas ABB 2022. aasta kevadele olemasolevat hoolduskeskust, tänu millele on ettevõtte Jüris asuvas tehnoloogialinnakus paiknev keskus ABB Baltikumi suurim ja ühtlasi kogu Põhja-Euroopa üks hinnatumaid hooldusteenuse pakkujaid oma valdkonnas. Paiknedes 1200 ruutmeetrisel alal võimaldab hoolduskeskus teenindada ka kõige suuremaid elektrimasinaid ning keskuses on olemas kõik võimalused ja seadmed elektrimootorite täielikuks hoolduseks.

Hoolduskeskus oli aktiivne kliendisuhete loomisel nii Eestis kui ka globaalsel turul. Kohalikul turul sõlmiti lepingud suurkliientidega, mis kasvatas oluliselt töömahtu. Ühe olulise suurkliendiga alustati teenuse osutamist otselepinguga, mis aitas parandada teenuse osutamise kiirust ja kvaliteeti ning tõsta kasumlikkust. Tellimusi tuulegeneraatorite muundurite hoolduseks saadi ka uutelt turgudelt Euroopas.

Hoolduskeskuses tehti parendustöid, mis aitasid tõsta keskuse tööohutust. Seda näitab ka statistika - aasta jooksul ei toimunud ühtegi tööõnnetust (*LTI - Lost Time Incident*), mille tulemusena oleks töötaja pidanud haiguslehele jääma.

Jätkati töötajate kvalifikatsiooni tõstmist ja aasta jooksul omistati mitmele töötajale olulisi sertifikaate. Töötajate rahulolu uuringu tulemused on üksuse siseselt paranenud.

ABB äriteenuste keskus Tallinnas jätkas 2023. aastal personali-, klienditeeninduse, reisi- ja kuluhaldusteenuse ning ostu- ja logistikateenuste pakkumist ABB üksustele teistes riikides. Jätkub erinevate teenuste viimine ärivaldkondade otsejuhtimise alla. Globaalne personaliteenuse üksus vedas eest uue personalitarkvara Workday testimist ja vajalike andmete kaasajastamist. Ostu- ja logistikateenuse üksus jätkas robootika ja protsessiautomaatika ärivaldkondade toetamist ning on võtnud üle mitmed uued protsessid, mida oma töös rakendada. Klienditeeninduse üksus jätkas Balti riikide äride teenindamist, lisaks toetatakse Eestist ka Prantsusmaa ja Saksamaa klienditeenindust ning 2023. aastal liikus Eestisse ka Šveitsi ja Ühendkuningriikide klienditeeninduse toetamine. Reisi- ja kuluhalduse üksus võttis kasutusele uue teenuseplatvormi Concur, mida toetab kohalik äriteenuste keskus.

Olulisi **uurimis- ja arendustegevuse projekte** ning nendega seotud väljaminekuid aruandeaastal ei olnud.

Personalivaldkonna 2023. aasta ülevaade

ABB on jätkanud ettevõtte väärtuste tutvustamist oma töötajatele lisaks üldistele infotundidele ka erinäoliste töötubade abil, kus ettevõtte tippjuhid ning parimad praktikud on väärtuste teemadel arutlenud ning erinevaid vaatenurki esitanud. Samuti on ettevõtte jätkanud regulaarse töötajate pühendumusuuringu läbiviimist. Ettevõtte töötajate pühendumuse määr on endiselt kõrgel tasemel, saavutades sel aastal uue rekordi – 74 (mis on möödunud aastaga võrreldes 1 võrra kõrgem).

Tööandjana on ABB jätkanud mitmekesisuse toetamist, kuna väärtustab võrdse kohtlemise põhimõtet nii oma töötajate, partnerite kui klientide seas. ABB grupp keskendub sellele, et inimõigused oleksid tagatud nii ettevõtte töötajatele kui ka renditöötajatele ning samuti peab ABB oluliseks, et ettevõtte koostööpartnerid samu põhimõtteid järgiksid. Lisaks on erinevas formaadis läbiviidud koolituste kaudu tõstetud töötajate ja renditöötajate teadlikkust töökiusust ja ahistamisest. Seeläbi tagame vaimselt turvalise töökeskkonna kõikidele meie töötajatele. 2023. aastal pälvis ettevõtte Peaasi.ee poolt esmakordselt välja antava vaimset tervist väärtustava organisatsiooni märgise.

ABB jaoks on jätkuvalt üheks prioriteediks töötajate tervis ja toimetulekuvõime, mistõttu on ettevõtte jätkanud füüsilise liikumise soodustamiseks erinevate ettevõttesiseste kampaaniatega ja läbi viinud vaimse tervise infotunde ning tervisenädalaid. Nende kampaaniate eesmärgiks on tõsta töötajate teadlikkust sellest, kuidas leida tasakaalu töö- ja eraelu vahel ning vajadusel tulla paremini ja varakult toime kuhjunud pingetega. ABB hindab paindlikku töökultuuri, pakkudes töötajatele, kelle tööiseloos seda võimaldab, hübriid- ja kaugtöö rakendamist.

Oluline ABB motivatsioonipaketi osa on tööandja ravikindlustus. 2023. aastal uuendatud kindlustuse pakett annab võimaluse valida sobivad raviteenused varasematest aastatest paindlikumalt ja individuaalsemalt, võimaldades kõikidel ABB töötajatel oma tervise eest regulaarselt hoolt kanda, tervisemuresid ennetada ning varakult tuvastada.

Ettevõtte töötajatele korraldati sisene karjäärimesse, mille raames tutvustati töötajatele teiste üksuste erinevaid positsioone. Sisese karjäärimesse eesmärk on aidata kaasa töötajate pikaajalisele töösuhtele ettevõttes. Samuti käisid sisemisel karjäärimesel üliõpilased, kellele korraldati praktilisi töötubasid, muuhulgas jagati praktilisi näpunäited tööle kandideerimiseks.

Aasta jooksul korraldati ka töötajatele suunatud inforinge, kus käsitleti nii ettevõtte ärivaldkondade ülevaateid, ohutuse ja töökeskkonnaga seotud küsimusi, samuti ärietika ja ettevõtte saadikuks olemise teemasid.

Ettevõtte jätkas praktikantide vastuvõtmisega ja aasta jooksul läbis praktika enam kui 50 uustulnukat, kellest paljud said ka võimaluse tööle jääda.

Inseneeria populariseerimiseks on ABB lõõnud kaasa mitmetes tudengitele ja kooliõpilastele suunatud koostööprojektides ning ETV saatesarjas Rakett 69, pakkudes finalistidele praktikavõimalust ettevõttes. ABB on jätkanud tihedat koostööd haridusasutustega, muuhulgas on ettevõtte viinud kõrgkoolides läbi loengusarja „Engineering Masterclass“, mis annab tudengitele praktilise ülevaate uute toodete arendusest ja juurutamisest tootmises.

ABB saavutas mitmes tööotsijate seas läbiviidud uuringus väga häid tulemusi. 2023. aasta jaanuaris CV-Online Estonia poolt läbiviidud küsitluses omistati ABB-le tootmissektori ihaldusväärsseima tööandja tiitel. ABB valiti ka CVKeskus.ee poolt septembrist detsembrini kestnud uuringus TOP20 Eesti ihaldusväärsseima tööandja hulka. Tuhandete ettevõtete seas auväärssele 19ndale kohale jõudmine näitab, et ABB on võitnud töövõtjate usalduse.

ABB pälvis 19. juunil Eesti Sõjamuuseumis esmakordselt aset leidnud üritusel „Riigikaitsjate toetaja“ tunnustuse, millega pärjati ettevõtteid, kes säilitavad õppuste ajaks reservväelaste sissetuleku ja pakuvad riigikaitsjatele muid soodustusi. Seaduse kohaselt tuleb tööandjatel ettevõttes töötavad reservväelased lubada õppekogunemistele, kuid sissetuleku säilitamine on ettevõtete ja organisatsioonide endi otsustada.

Töökeskkonna ja ohutuse, kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise ja sotsiaalse vastutuse 2023. aasta ülevaade

Ohutus

2023. aastal jätkas ABB ettevõtteks kiiret kohanemist muutuv keskkonnas, kus jätkuvalt hoitakse esikohal töötajate ohutust ja üldist heaolu ning äri jätkusuutlikkust ja innovaativsust, et pakkuda oma partneritele ja klientidele parimaid lahendusi. ABB on globaalses olukorras suutnud täita partneritele ja klientidele antud lubadusi, kuna tänu laiapõhjalise ohutusmeetme paketi rakendamisele on suudetud edukalt tagada ohutu ja tõhus töökorraldus.

2023. aastal toimus ettevõttes viis tööõnnetust, mille tulemusena pidi töötaja koju jääma, et paraneda. Võrreldes eelneva aastaga on selliste tööõnnetuse arv kasvanud kahe juhtumi võrra. LTIFR* (*lost time incident frequency rate per 200000 hours worked*) näitaja kasvas 65 protsenti ja oli aasta lõpuks 0,463.

Väiksema tõsidusega intsidentidest registreeriti seitse esmaabi juhtumit, mida on kahe võrra vähem kui 2022. aastal, ja 24 peaaegu juhtunud õnnetust, mida on nelja võrra rohkem kui 2022. aastal. Ohuolukordasid registreeriti võrreldes eelneva aastaga 1044 võrra rohkem ja aastal oli neid kokku 4447. Neist lahendati aasta taguse ajaga võrreldes ühe protsendi võrra rohkem juhtumeid ehk 98 protsenti. Juhid viisid läbi 1529 jätkusuutlikkuse ringkäiku, mida on 190 võrra rohkem kui 2022. aastal.

Kvaliteet

Kvaliteedijuhtimisega seoses toimus 2023. aasta lõpus Bureau Veritas poolt ISO9001, ISO14001 ja ISO45001 kontrollaudit, milles leiti kolm väiksemat mittevastavust ning need said parendatud ja suletud sama aasta jooksul.

Sotsiaalne vastutus

Sotsiaalse vastutuse programmi raames tehti jätkuvalt koostööd haridusasutustega nii õppekavade osas kui ka stipendiumide jagamisega. Toetati Lae End haridusprogrammi, mis pälvis Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Tallinna linna Aasta hariduse sõbra 2023 tiitli. Lisaks annetati kirurgilisi maske Tallinna Lastehaiglale ning mööblit Märjamaa koolile. Ettevõtte toetas ka kohaliku omavalitsuse Rae valla sporditegevusi. Lisaks jätkati koostööd Porkuni kooliga, et pakkuda kooli erivajadustega lastele eesmärgistatud tegevust, milleks on ligi 400 käsitsi valmistatud ABB jõulutervitustega kaarti ettevõtte koostööpartneritele ja klientidele. Tänu täheks laste panuse eest aitas ettevõtte soetada kooli jaoks vajalikke tehnoloogilisi abivahendeid Porkuni Kooli erilistele lastele nende digi-, kommunikatsiooni- ja mootorsete oskuste arendamiseks.

Keskkonnaalane jätkusuutlikkus

ABB 2030 jätkusuutlikkuse eesmärkide saavutamiseks jätkus töö emissioonide vähendamise ja otsese rohelise energia osakaalu suurendamise eesmärkide nimel.

ABB grupp on seadnud eesmärgi vähendada enda 1. ja 2. reguleerimisala heitkoguseid 2030. aastaks 80% võrreldes 2019. aasta tasemega, 2023. aastal jõuti heitmete vähendamisel 76%-ni. Ühtlasi avalikustas ABB ka eesmärgi jõuda 2050. aastaks nullemissioonini, mis on kooskõlas teaduspõhiste eesmärkide algatuse (*Science Based Targets Initiative, SBTi*) standardiga. 2023. aastal esitati SBTi-le taotlus valideerimiseks.

Aastaks 2030 on grupi eesmärk, et 80% ettevõtte toodetest ja lahendustest kasutavad ringluspõhimõtteid (*Circularity Approach*), 2023. aastal kasvas selliste toodete osakaal 31%-ni. Lähemale jõuti ka eesmärgile kaotada jäätmete prügilasse ladestamise vajadus – 2023. aastal ladestati grupis jäätmetest prügilasse 6,3%.

ABB grupi konsolideeritud kestlikkusaruande 2023 leiab täies mahus aadressil <https://global.abb/group/en/sustainability/reports>.

Kõige suuremad investeeringud Eestis olid kontorivalgustuse välja vahetamine LED valgustiteks sagedusmuundurite tehases, teise päikeseenergiapargi rajamine mootorite ja generaatorite tehase katusele ning elektriautode laadimiskohtade lisamine ettevõtte territooriumile.

Inimõigused, terviklikkuse programm ja ärireeetika

Inimõigused ja tööstandardid

ABB on pühendunud kõigi inimeste väärikuse ja inimõiguste austamisele. Ettevõtte eesmärk on, et inimõigused oleksid hästi arusaadavad ja integreeritud nii ettevõtte tegevusse kui väärtusahelasse. ABB käitumiskodeks, tarnijate käitumiskodeks ja inimõiguste poliitika sätestavad ettevõtte kohustused inimõiguste alal ja ootused igaühele, kes töötab ABB-s või on seotud ABB äritegevusega.

2023. aastal värskendati pärast sisemiste- ja väliste sidusrühmadega konsulteerimist inimõiguste poliitikat, et kajastada paremini ettevõtte sidusrühmade ootusi ning tagada vastavus rahvusvahelistele raamistikele ja hiljuti täiendatud õigusaktidele. See uuendus hõlmas inimõiguste hoolsuskohustuse (HRDD) raamistiku ja iga ärivaldkonna põhiliste inimõiguste riskide ülevaatamist, võimaldades tuvastada võimalusi inimõiguste haldusprotsesside täiustamiseks. ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete (UNGPs) ja teiste rahvusvaheliste standarditega kooskõlas oleva HRDD raamistiku kuus elementi on: poliitika järgimise kohustus, riski- ja mõjuhindang, riskipõhised meetmed, äriprotsessidesse integreerimine, seire ja kommunikatsioon ning juurdepääsu võimaldamine kaebuste ja parandusmeetmete jaoks.

2023. aastal ei laekunud ABB AS-ile ühtegi teadet töötajate diskrimineerimise, lapstööjõu kasutamise, ühinemisevabaduse ohustamise ega sunniviisilise töö kohta.

Terviklikkuse programm, ärireeetika ja läbipaistvus

ABB-s ei ole oluline mitte ainult see, mida me teeme, vaid ka see, kuidas me seda teeme, et pakkuda väärtust ettevõtetele, kogukondadele ning meie klientidele ja sidusrühmadele Eestis ja maailmas. Aususe põhimõtete järgimine annab meile tegevuslitsentsi ja see on standard, mida ootame kogu meie väärtusahelas. ABB terviklikkuse programmi kuuluvad rollispetsiifiline oskuste täiendamine, kolmanda osapoole juhtimisprotsessid (*Third Party Management*) ning aruandlus- ja järelevalvetevõimed kõigis meie ettevõtte ärivaldkondades ja funktsioonides.

ABB käitumiskodeks on meie terviklikkuse programmi aluseks ning see on standard ja praktiline suunis, mille järgimist ootame kõikidelt oma töötajatelt, tarnijatelt ja sidusrühmadelt. Aus ja läbipaistev äritegevus tähendab ka materjalide ja teenuste vastutustundlikku hankimist. Meie eesmärk on teha seda oma hanketegevusega seotud keskkonna- ja sotsiaalsete riskide ennetava tuvastamise, analüüsimise ja maandamise kaudu. Alates 2030. aasta jätkusuutlikkuse eesmärkide kehtestamisest laiendatud väärtusahelas terviklikkuse ja läbipaistvuse kultuuri loomiseks oleme teinud pidevaid edusamme.

2023. aastal uuendas ABB grupp nii enda kui tarnijate käitumiskodeksit ning rakendas protsesse ja programme, et tugevdada ärireeetika kultuuri ja parandada riskide jälgimist. Uuendus käsitles peamisi altkäemaksu- ja korrupsioonivastase võitluse (*Anti-Bribery and Anti-Corruption, ABAC*) operatiivseid riske ja töökohal käitumise teemasid.

Et toetada ettevõttes kultuuri, mis on koosõlas ABB väärtustega, viisid juhid 2023. aastal läbi arutelusid ärietikast, korrupsioonist ja töökohal käitumise praktilistest juhtumitest, nendel koolitustel osales 96 protsenti meie töötajatest. 92 protsenti arvutikasutajatest läbis erinevaid e-koolitusi Ärietika Teadlikkuse Portaalis.

ABB on pühendunud ärietika ja läbipaistvuse kultuurile ning julgustab oma inimesi neil teemadel rääkima ja märku andma. ABB pakub mitmeid teavituskanaleid oma sidusrühmadele, mis võimaldavad ilma tagakiusamist kartmata teavitada ärietika rikkumistest ja käitumiskoodeksi või seaduste mittetäitmisest tagades menetluse konfidentsiaalsuse ja turvalisuse.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Nõuded ja ettemaksud	17 299	24 253	3
Varud	647	16 726	4
Kokku käibevarad	17 946	40 979	
Põhivarad			
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	14 590	14 590	6
Materiaalsed põhivarad	39 773	41 467	7
Immateriaalsed põhivarad	252	316	8
Kokku põhivarad	54 615	56 373	
Kokku varad	72 561	97 352	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	19 443	32 987	10
Võlad ja ettemaksud	17 520	26 442	11
Eraldised	962	4 571	12
Kokku lühiajalised kohustised	37 925	64 000	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	14 590	14 590	10
Kokku pikaajalised kohustised	14 590	14 590	
Kokku kohustised	52 515	78 590	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	1 663	1 663	14
Kohustuslik reservkapital	166	166	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	13 629	13 629	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 588	3 304	
Kokku omakapital	20 046	18 762	
Kokku kohustised ja omakapital	72 561	97 352	

Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	128 422	132 962	15
Muud äritulud	42	286	
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-4 003	277	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-60 697	-60 485	4,16
Mitmesugused tegevuskulud	-21 936	-27 468	17
Tööjõukulud	-33 864	-37 955	18
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-4 821	-4 774	7,8
Muud ärikulud	-157	-854	
Ärikasum (kahjum)	2 986	1 989	
Intressikulud	-2 169	-879	
Muud finantstulud ja -kulud	4 385	2 200	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	5 202	3 310	
Tulumaks	-614	-6	19
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 588	3 304	

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	2 986	1 989	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	4 821	4 774	7,8
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-5	-33	
Kokku korrigeerimised	4 816	4 741	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	6 954	-1 195	
Varude muutus	16 079	-7 376	4
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-12 555	-3 373	
Kokku rahavood äritegevusest	18 280	-5 214	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-3 066	-3 608	7,8
Laekunud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	8	1 349	7,8
Laekunud intressid	9	0	
Laekunud dividendid	4 376	2 200	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	1 327	-59	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	0	32 987	10
Saadud laenude tagasimaksud	-13 544	-31 000	10
Makstud intressid	-2 145	-868	
Makstud dividendid	-3 304	0	
Makstud ettevõtte tulumaks	-614	-6	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-19 607	1 113	
Kokku rahavood	0	-4 160	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	4 160	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	0	-4 160	

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

				Kokku
	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	1 663	166	13 629	15 458
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	3 304	3 304
31.12.2022	1 663	166	16 933	18 762
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	4 588	4 588
Väljakuulutatud dividendid	0	0	-3 304	-3 304
31.12.2023	1 663	166	18 217	20 046

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

ABB AS raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse meetodit, v.a juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti.

Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Kuigi ettevõtte moodustab koos oma tütaretevõtetega ABB SIA ja ABB UAB konsolideerimisgrupi, otsustas ettevõtte vastavalt Raamatupidamise seaduse paragrahvis 29 sätestatule konsolideeritud andmete esitamisest loobuda ja mitte koostada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet. Ettevõtte kuulub ABB Gruppi, mille emaettevõtte on ABB Ltd, mis koostab ja avalikustab konsolideeritud aastaaruande, mis on avalikult kättesaadav. Emaettevõtte konsolideeritud aastaaruanded on avalikustatud veebilehel <http://new.abb.com/media/group-reports>.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamisalused.

Raha

Raha lähendina kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh panga arvelduskontodel olev raha ning kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Ettevõtte arvestusvaluutaks on euro, kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks.

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid.

Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised hinnatakse aruandekuupäeva seisuga ümber eurodesse aruandekuupäeval ametlikult kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud finantstuludes ja -kuludes.

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Tütaretevõtte aktsiad kajastatakse bilansis soetusmaksumuse meetodil. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamisel makstava tasu õiglast väärtust ning omandamisega otseselt seotud väljaminekuid. Hiljem korrigeeritakse soetusmaksumust vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Igal aruandekuupäeval tuleb hinnata, kas on indikatsioone, et investeeringu kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansiilise väärtuse. Kui selliseid indikatsioone esineb, siis tuleb läbi viia vara väärtuse test. Investeeringu kaetava väärtuse määramisel lähtutakse juhendis RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara” kirjeldatud vara väärtuse testist. Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse tütar- ja sidusettevõtte poolt makstavad dividendid emaettevõtte aruandes tuluna hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, olenemata sellest, kas jaotatav kasum teeniti enne või pärast selle tütar- või sidusettevõtte soetamist emaettevõtte poolt.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded on pärast algselt arvele võtmist bilansis hinnatud lähtudes tõenäoliselt laekuvatest summadest. Seejuures hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad arved on bilansis alla hinnatud tõenäoliselt laekuva summani (allahindlus kajastatakse bilansi real "Nõuded ja ettemaksed". Kui nõude tagasisaamine on muutunud lootusetuks, siis kajastatakse see bilansiväliste varadena.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Viitlaekumistena kajastatakse tekkepõhiselt tuludena arvestatud aruandekuupäevaks laekumata summad, mille kohta ei ole esitatud arvet. Viitlaekumisi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Varud

Lõpetamata ja valmistoodang võetakse arvele tootmisomahinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, milleta varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Tootmise üldkulud jagatakse lõpetamata toodangule lähtudes normaalsetest tootmismahtudest. Muud varud võetakse arvele soetusmaksumus, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "Kaubad, toore, materjal ja teenused".

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 1 500 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 1 500 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumus, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamise arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale. Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et ettevõtte saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumus, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. ABB AS bilansis on immateriaalse põhivarana arvel arvutitarkvara.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1 500

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa ja ehitised	0-40
Masinaid ja seadmed	3-15
Muu materiaalne põhivara	3-10
Immateriaalne põhivara	3-5

Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Materiaalse ja immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatavalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib firma läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügiikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel firmaväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "Põhivara kulum ja väärtuse langus".

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamist või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "Muud äritulud" või "Muud ärikulud".

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsiooni kulu kajastatakse kasumiaruandes real "Põhivara kulum ja väärtuse langus".

Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutused

eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalisel struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooniperioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksede nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdüd vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Rendimaksed jagatakse finantskuluku/-tuluku ja rendikohustise/-nõude tasumiseks selliselt, et intressimäär oleks igal ajahetkel sama.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustise eest saadud tasu õiglane väärtus.

Edaspidi kajastatakse finantskohustisi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustise eluea jooksul.

Finantskohustistega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "Intressikulud".

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui ettevõttel lasub enne aruandekuupäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustis, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustise summat on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on aruandekuupäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustiste rahuldamiseks.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on ettevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustistena raamatupidamise aastaaruande lisades (vt. lisa 12,13).

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Pikaajaliste projektide tulude ja kulude vastavuse tagamiseks kasutatakse pikaajaliste projektide kajastamisel kasumiaruandes tööde valmidusastme meetodit. Tööde valmidusaste leitakse projektile aruandekuupäevani tehtud tegelike kulutuste ja projekti eelarveliste kogukulude suhtena. Projektidel, kus aruandekuupäeval tellijatele esitatud vahearvete summa ületab projektile tehtud kulutustele vastava tuluosa, kajastatakse vahe bilansis lühiajaliste kohustiste real "Võlad ja ettemaksed" (vt. lisa 11). Projektidel, kus tellijale esitatud vahearvete summa on väiksem kui projektile tehtud kulutustele vastav tuluosa, kajastatakse vahe bilansi aktivas real "Nõuded ja ettemaksed". Kui on selgunud, et projekti eeldatavad kulud ületavad kogusissetuleku, kajastatakse kahjum koheselt ja täies ulatuses kasumiaruandes.

Maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividende. Seaduse kohaselt saab rakendada 14%-list tulumaksu viimase kolme aasta keskmisele dividendile. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustiste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustis. Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustist ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulumaksukohustis, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisa 13. Dividendide maksimisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule teeb ettevõtte iga aasta puhaskasumist vähemalt 5%-lise eraldise kohustuslikku reservkapitali kuni reservkapital moodustab vähemalt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui kahjumeid ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada aktsiakapitali suurendamiseks.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	0	0
Kokku raha	0	0

Ettevõtte kasutab arveldamiseks ja rahaliste vahendite hoidmiseks arvelduskontot Deutsche Bank AG-s. Kontsernikonto liikmena toimub arvelduskontol olevate rahaliste vahendite igapäevane balansseerimine Corp Treasury poolt, mille käigus teenib ettevõtte positiivselt kontojäägilt intressitulu vastavalt ABB Prime Bid Rate intressimäärale. ABB Prime Bid Rate sõltub ABB grupi rahalisest olukorrast ja intressimääradest globaalsel rahaturul.

31.12.2023 seisuga on arvelduskonto negatiivne jääk kajastatud lühiajalise laenuna (vt. lisa 10).

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	15 946	15 946	
Ostjatelt laekumata arved	15 953	15 953	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-7	-7	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	219	219	5
Muud nõuded	1 109	1 109	
Viitlaekumised	1 109	1 109	
Ettemaksed	25	25	
Kokku nõuded ja ettemaksed	17 299	17 299	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	22 653	22 653	
Ostjatelt laekumata arved	22 659	22 659	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-6	-6	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	505	505	5
Muud nõuded	1 089	1 089	
Viitlaekumised	1 089	1 089	
Ettemaksed	6	6	
Kokku nõuded ja ettemaksed	24 253	24 253	

Viitlaekumistena kajastatakse tekkepõhiselt tuludena arvestatud aruandekuupäevaks laekumata nõuded, mille kohta ei ole arvet veel esitatud.

Lisa 4 Varud

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	211	11 875
Lõpetamata toodang	313	3 576
Valmistoodang	55	795
Ettemaksed varude eest	68	480
Kokku varud	647	16 726

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse on moodustatud varude allahindluse reserv 2023. a. lõpu seisuga kogusummas 196 tuhat eurot (2022: 299 tuhat eurot).

Mootorite ja generaatorite tehase ärimudeli muutuse tulemusena müüdi tehase varud Soome ABB OY mootorite ja generaatorite üksusele.

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	3	0	4
Käibemaks	0	0	0	1
Üksikisiku tulumaks	0	351	0	349
Erisoodustuse tulumaks	0	29	0	23
Sotsiaalmaks	0	646	0	629
Kohustuslik kogumispension	0	20	0	21
Töötuskindlustusmaksed	0	49	0	47
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	219	0	505	0
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	219	1 098	505	1 074

Lisa 6 Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	14 590	14 590
Kokku investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	14 590	14 590

Omandatud ettevõtted:

ABB SIA; omandamise kuupäev 5.detsember 2016; ABB grupi ettevõtete äriühendus, omandatud osalus 100%; soetusmaksumus EUR 6 360 000, sh 1 aktsia. Omandatud netovara õiglase väärtus 6 360 000 EUR.

ABB UAB; omandamise kuupäev 5.detsember 2016; ABB grupi ettevõtete äriühendus, omandatud osalus 100%; soetusmaksumus EUR 8 230 000, sh 2544 aktsiat. Omandatud netovara õiglase väärtus 8 230 000 EUR.

Lisa 7 Materiaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2021						
Soetusmaksumus	1 183	44 549	39 660	14 817	2 930	103 139
Akumuleeritud kulum	0	-16 080	-32 789	-10 345	0	-59 214
Jääkmaksumus	1 183	28 469	6 871	4 472	2 930	43 925
Ostud ja parendused	0	0	225	147	3 193	3 565
Amortisatsioonikulu	0	-1 639	-1 957	-1 103	0	-4 699
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	0	-4	-4	0	-8
Müügid (jääkmaksumuses)	-300	-971	-12	-33	0	-1 316
Ümberliigitamised	0	860	1 725	549	-3 134	0
31.12.2022						
Soetusmaksumus	883	43 529	40 601	15 164	2 989	103 166
Akumuleeritud kulum	0	-16 810	-33 753	-11 136	0	-61 699
Jääkmaksumus	883	26 719	6 848	4 028	2 989	41 467
Ostud ja parendused	0	0	189	53	2 819	3 061
Amortisatsioonikulu	0	-1 634	-2 054	-1 011	0	-4 699
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	-52	0	-1	0	-53
Müügid (jääkmaksumuses)	0	0	0	-3	0	-3
Ümberliigitamised	0	619	1 651	292	-2 562	0
31.12.2023						
Soetusmaksumus	883	44 055	41 452	14 680	3 246	104 316
Akumuleeritud kulum	0	-18 403	-34 818	-11 322	0	-64 543
Jääkmaksumus	883	25 652	6 634	3 358	3 246	39 773

Müüdid materiaalsed põhivarad müügihinnas

	2023	2022
Maa	0	300
Ehitised	0	946
Masinad ja seadmed	0	68
Muud materiaalsed põhivarad	8	35
Kokku	8	1 349

Lisa 8 Immateriaalsed põhivarad

(tuhandetes eurodes)

			Kokku
	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksud	
31.12.2021			
Soetusmaksumus	3 236	108	3 344
Akumuleeritud kulum	-3 004	0	-3 004
Jääkmaksumus	232	108	340
Ostud ja parendused	4	39	43
Amortisatsioonikulu	-67	0	-67
Ümberliigitamised	50	-50	0
31.12.2022			
Soetusmaksumus	3 275	97	3 372
Akumuleeritud kulum	-3 056	0	-3 056
Jääkmaksumus	219	97	316
Ostud ja parendused	0	5	5
Amortisatsioonikulu	-69	0	-69
Ümberliigitamised	8	-8	0
31.12.2023			
Soetusmaksumus	2 749	94	2 843
Akumuleeritud kulum	-2 591	0	-2 591
Jääkmaksumus	158	94	252

Lisa 9 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	851	1 236
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	487	725
1-5 aasta jooksul	570	510

Lisa 10 Laenukohustised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Lühiajalised laenud				
ABB Capital AG	19 443	19 443		
Lühiajalised laenud kokku	19 443	19 443		
Pikaajalised laenud				
ABB Capital AG	14 590	0	14 590	0
Pikaajalised laenud kokku	14 590	0	14 590	0
Laenukohustised kokku	34 033	19 443	14 590	0
	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Lühiajalised laenud				
ABB Capital AG	32 987	32 987		
Lühiajalised laenud kokku	32 987	32 987		
Pikaajalised laenud				
ABB Capital AG	14 590	0	14 590	0
Pikaajalised laenud kokku	14 590	0	14 590	0
Laenukohustised kokku	47 577	32 987	14 590	0

Ettevõtte on sõlminud lühiajalise iga-aastaselt uuendatava krediitilepingu ABB grupi ettevõttega ABB Capital AG krediitlimiidiga 50 miljonit eurot, millest kasutusse võetud laenusumma arvelduskonto negatiivse saldo näol 31.12.2023 seisuga oli 19,4 miljonit eurot. Krediitilepingut uuendati 15.07.2023 ja see kehtib kuni 15.07.2024. Lühiajalise laenu intressimäär on 2-5% aastas.

Pikaajalise laenu leping on 03.12.2021 sõlmitud ABB grupi ettevõttega ABB Capital AG summas 14,59 miljonit eurot. Leping on sõlmitud viieaastase tähtajaga ja kehtib kuni 03.12.2026. Laenujääk aruandekuupäeva seisuga oli 14,59 miljonit eurot ja intressimäär 6% aastas.

Lisa 11 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	10 252	10 252	
Võlad töövõtjatele	2 153	2 153	
Maksuvõlad	1 098	1 098	5
Muud võlad	3 842	3 842	
Intressivõlad	67	67	
Muud viitvõlad	3 775	3 775	
Saadud ettemaksed	175	175	
Kokku võlad ja ettemaksed	17 520	17 520	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	18 947	18 947	
Võlad töövõtjatele	2 194	2 194	
Maksuvõlad	1 074	1 074	5
Muud võlad	3 699	3 699	
Intressivõlad	43	43	
Muud viitvõlad	3 656	3 656	
Saadud ettemaksed	528	528	
Kokku võlad ja ettemaksed	26 442	26 442	

Lisa 12 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2022
Garantiieraldis	3 827	226	-289	3 764
Trahvieraldis	0	9		9
Kahjumlike projektide eraldis	1	8	-9	0
Järeltarneeraldis	540	23	-92	471
Muud eraldised	224	244	-141	327
Kokku eraldised	4 592	510	-531	4 571

	31.12.2022	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2023
Garantiieraldis	3 764	-2 611	-468	685
Trahvieraldis	9	-9	0	0
Järeltarneeraldis	471	-362	-79	30
Muud eraldised	327	228	-308	247
Kokku eraldised	4 571	-2 754	-855	962

ABB AS annab müüdnud toodetele ja teostatud töödele üldjuhul 2-3 aastase garantii, alates kauba või tööde üleandmisest ostjale. Müüja on kohustatud ilma ostjapoolse lisamakseta kõrvaldama garantiiajal ilmnevad defektid, tegematajätmissed ja muud puudused. Eraldi arvutatakse vastavalt toodete / tööde olemusele üldjuhul 0,2-3,6 % ulatuses garantiiga tagatud toodete ja tööde maksumusest. Ettevõtte poolt seisuga 31.12.2023 moodustatud garantiieraldisest moodustab suurima osa mootorite ja generaatorite tehase garantiieraldi summas 535 tuhat eurot (2022 : 3 492 tuhat eurot).

Järeltarneeraldis on moodustatud pärast lepingust tuleneva müügitulu tunnustamist lepingu täitmisega seotud kulutusteks, mille eest ettevõtte täiendavalt tasu ei saa.

Muude eraldiste all on kajastatud ABB äriteenuste keskuse finantsteenuste esinduse sulgemisega seotud kulude restruktureerimiseraldi.

Lisa 13 Tingimuslikud kohustised ja varad

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	14 750	13 720
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	3 467	3 213
Kokku tingimuslikud kohustised	18 217	16 933

Lisa 14 Aktsiakapital

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	1 663	1 663
Aktsiate arv (tk)	25 985	25 985
Aktsiate nimiväärtus	64	64

Lisa 15 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Soome	87 896	86 399
Eesti	22 291	21 873
Rootsi	3 087	6 159
Itaalia	1 805	1 176
Poola	1 436	1 043
Saksamaa	1 040	209
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	2 045	3 756
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	119 600	120 615
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Šveits	7 246	5 690
Norra	1 019	2 839
Müük väljaspool Euroopa Liidu riike, muud	557	3 818
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	8 822	12 347
Kokku müügitulu	128 422	132 962
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Elektrikilpide ja -masinate tootmine (EMTAK kood 2711)	91 520	84 229
Elektri- ja automaatikaseadmete ja -süsteemide müük ((EMTAK kood 4669)	17 528	20 100
Elektri-, mehhaanika- ja automaatikaseadmete korrashoid, hooldus ja remont (EMTAK kood 3314)	10 133	8 293
Äriteenuste keskuse müügitulu	9 241	20 340
Kokku müügitulu	128 422	132 962

Lisa 16 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	-32 723	-35 169
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	-13 697	-13 934
Alltöövõtutööd	-3 017	-1 744
Transpordikulud	-2 503	-2 404
Energia	-2 688	-2 458
Muud	-6 069	-4 776
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	-60 697	-60 485

Lisa 17 Mitmesugused tegevuskulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	-1 165	-1 236
Lähetuskulud	-857	-667
Koolituskulud	-221	-160
Juhtimistasud	-1 117	-858
Juriidilised ja muud konsultatsioonid	-658	-144
Remondi- ja hoolduskulud	-3 437	-3 423
Kindlustuskulud	-219	-272
Valve-, puhastus- jm ostetud teenused	-34	-62
IT kulud	-4 924	-6 662
Eraldiste muutuse kulud	3 538	142
Muud kulud	-955	-1 398
Tööjõu rent	-5 571	-4 127
Litsentsitasud	-1 441	-1 379
Tugiteenused	-4 875	-7 222
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-21 936	-27 468

Lisa 18 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	-25 549	-28 605
Sotsiaalmaksud	-8 315	-9 350
Kokku tööjõukulud	-33 864	-37 955
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	773	907
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	755	887
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	15	18
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	3	2

Lisa 19 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2023		2022	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	3 304	614	0	0
Kokku	3 304	614	0	0

Lisa 20 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	ABB Asea Brown Boveri Ltd
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Šveits
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	ABB Ltd
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Šveits

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Nõuded ja ettemaksud			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	12 584	20 386	3
Kokku nõuded ja ettemaksud	12 584	20 386	
Võlad ja ettemaksud			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	4 918	3 416	11
Kokku võlad ja ettemaksud	4 918	3 416	

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksud	31.12.2022	Lisa nr
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	45 590	32 987	31 000	47 577	10
Kokku laenukohustised	45 590	32 987	31 000	47 577	

LAENUKOHUSTISED	31.12.2022	Saadud laenude tagasimaksud	31.12.2023	Lisa nr
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	47 577	-13 544	34 033	10
Kokku laenukohustised	47 577	-13 544	34 033	

MÜÜDUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	56 418	49 865	60 019	49 752
Kokku müüdid	56 418	49 865	60 019	49 752

OSTETUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	20 013	15 608	14 786	18 575
Kokku ostetud	20 013	15 608	14 786	18 575

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	367	305

Olulisemad tulu liigid seotud osapooltega: kaubad ja teenused, arendustegevus, tugiteenused.

Olulisemad kulu liigid seotud osapooltega: kaubad ja teenused, litsentsitasud, juhtimistasud, tugiteenused, laenu intressid.

Ettevõtte omab laenukrediidi lepingut ABB grupi ettevõttega ABB Capital AG (GTO, Group Treasury Operations).

Laenude kohta täiendav info lisas 10.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 27.03.2024

ABB Aktsiaselts (registrikood: 10095355) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
SIGNE NURMS	Juhatuse liige	27.03.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

ABB Aktsiaselts aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud ABB Aktsiaselts (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknab oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus

võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärtesitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvas sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruande esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Indrek Alliksaar

Vandeaudiitori number 446

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn

27.03.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

ABB Aktsiaselts (registrikood: 10095355) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
INDREK ALLIKSAAR	Vandeaudiitor	27.03.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	13 629
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 588
Kokku	18 217
Jaotamine	
Dividendideks	5 005
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	13 212
Kokku	18 217

Kasumi jaotamise otsus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	13 629
Aruandeaasta kasum (kahjum)	4 588
Kokku	18 217
Jaotamine	
Dividendideks	5 005
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	13 212
Kokku	18 217

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Elektrimootorite, -generaatorite ja trafode tootmine	27111	91520000	71.27%	Jah
Muude masinate ja seadmete hulgimüük	4669	17528000	13.65%	Ei
Elektriseadmete remont	33141	10133000	7.89%	Ei
Muud mujal liigitamata äritegevust abistavad tegevused	82991	9241000	7.20%	Ei